

MIKROBIZNISNI RIVOJLANTIRISH

*Farg'ona viloyati Uchko'prik tumani 1-politexnikumi biznes asoslari fani
o'qituvchisi Azimova Qizlarxon*

Annotatsiya Maqolada mikro biznesni rivojlanishiga tasir etuvchi omilar hamda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash tizimi tahlil qilinadi. Davlatning tadbirkorlikning ushbu shaklini rivojlantirishdan manfaaddorligi Rossiyada kuchli o'rta sinfni shakllantirish istiqbollari bilan bog'liq. Bu sohaga e'tibor davlat tomonidan aholi bandligini ta'minlash va g'aznani muntazam to'ldirish imkonini beradi. Maqolada tadbirkorlik sub'ektlarini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashning asosiy turlari ko'rsatilgan va tahlil qilingan. Muallif mintaqaviy va mahalliy hokimiyat organlari ushbu qonun qoidalariga muvofiq kichik biznesga davlat yordami bo'yicha jiddiy ishlarni amalga oshirmoqda degan xulosaga keladi.

Kalit so'zlar: iqtisodiyot, davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, kreditlash, subsidiyalar.

Tadbirkorlik faoliyati hozirgi vaqtda inson faoliyatining eng daromadli sohasidir. Unda .. Bor

Iqtisodiyot Hozirgi vaqtda Rossiyada tadbirkorlik faoliyatining uchta asosiy shakli mavjud: kichik, o'rta va yirik.

Kichik biznes - bu o'z biznesining rivojlanishini mamlakatning umumiy ijtimoiy, siyosiy va iqtisodiy muvaffaqiyatining bir qismi deb biladigan tadbirkorlar. Davlatning tadbirkorlikning ushbu shaklini rivojlantirishdan manfaaddorligi Rossiyada kuchli o'rta sinfni shakllantirish istiqbollari bilan bog'liq. Bu sohaga e'tibor davlat tomonidan aholi bandligini ta'minlash va g'aznani muntazam to'ldirish imkonini bermoqda. Bundan tashqari, statistik ma'lumotlarga ko'ra, yalpi ichki mahsulotning deyarli 50-60 foizi kichik biznesdan olinadigan foyda bo'lib, ular quyidagi afzalliklarga ega:

1. Raqobatning kuchayishi. Bozorda ko'p sonli kompaniyalarning paydo bo'lishi raqobat ruhini jonlantiradi, ishlab chiqarishni rag'batlantiradi, tovarlar sifatini yaxshilashga majbur qiladi, bu esa o'z navbatida innovatsiyalarni va mavjud monopoliyalarni bostirishga olib keladi.

2. Moslashuvchanlik va barqarorlik. Kichik biznesning rivojlanishi bozor kon'yunkturasining o'zgarishiga munosabatni yaxshilashga yordam beradi.

3. Tijorat va texnik yangiliklarni amalga oshirish. Barcha kichik biznes vakillari kuchli raqobat muhitida ishlaydi.

Bu g'oyalarni faol amalga oshirish va amalga oshirishga yordam beradi.

4. Bandlik muammosini hal qilish. Kichik biznesning rivojlanishi aholi bandligi masalasini samarali hal etish imkonini bermoqda.

1kichik tadbirkorlikni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash to'g'risida 2005-yil 1-yanvardan boshlab ushbu qonundan bir qator moddalar chiqarib tashlandi, bu esa, xususan, kichik biznesni real me'yoriy-huquqiy qo'llab-quvvatlashning yo'qligiga olib keldi va umuman iqtisodiyotning ushbu tarmog'ini rivojlantirishni chekladi [1]. Bu 2008 yil 1 yanvardan kuchga kirgan "kichik va o'rta tadbirkorlikni rivojlantirish to'g'risida" gi 2007 yil 24 iyuldagi 209-FZ-sonli yangi qabul qilinishiga yordam berdi [5].

2015-yil 7-aprelda Davlat kengashining kichik va o'rta biznes masalalari bo'yicha yig'ilishida barcha hududlar va umuman mamlakatni rivojlantirish uchun tadbirkorlar o'z salohiyatlarini to'liq ro'yobga chiqarishlari, ichki va xalqaro biznesda munosib o'rin egallashlari zarurligini ta'kidladi.

xalq bozorlari. Bu davlat tomonidan bevosita qo'llab-quvvatlashni talab qiladi, chunki tadbirkorlik mehnati rivojlanishi va uzoq muddatli iqtisodiy o'sishi uchun eng muhim manbalardan biridir [2].

2018 yil may oyida farmoni e'lon qilingandan so'ng, hukumat kichik biznesni qo'llab-quvvatlashni qayta tiklash jarayonini boshladi [4]. Iqtisodiy rivojlanish vazirligi allaqachon o'z chora-tadbirlarini tayyorlab qo'ygan: vazirlik kichik korxonalarga berilgan kreditlar bo'yicha banklar uchun rezerv talablarini kamaytirish, "6,5" imtiyozli kreditlash dasturida ishtirok etuvchi banklar ro'yxatini kengaytirish,

fermerlar uchun ta'lim dasturlarini joriy etish, tadbirkorlar uchun "yagona darcha" xizmatini ko'rsatishni taklif qilmoqda Grant nomzodining "oq" kredit obro'si va soliq organlari bilan hech qanday tushunmovchilikning yo'qligi.

Kreditlash biznes rentabelligini oshirishning samarali vositasidir. Qarz mablag'laridan foydalanish biznesning rentabelligini oshirishga imkon beradi, go'yo moliyaviy leveraj effekti (keyingi o'rinlarda EFE) ishga tushiriladi. Qarz mablag'laridan foydalanish hisobiga o'z kapitalining rentabelligining ortishi kuzatiladi.

Imtiyozli kreditlash - bu kichik biznesni davlat tomonidan moliyaviy qo'llab-quvvatlashning boshqa usullariga ishona olmaydiganlar uchun mumkin bo'lgan variantlardan biri. Grantlarda bo'lgani kabi, dan kredit olish ehtimoli

Overdraft. Ushbu turdagi ssuda to'lov hujjatlarini to'lash uchun joriy hisobvaraqda mablag' yetishmagan taqdirda beriladi va uni to'lash hisob raqamiga tushgan mablag'larni avtomatik tarzda hisobdan chiqarish yo'li bilan amalga oshiriladi. Asosiy shart - bir necha oy davomida joriy hisobda barqaror aylanmaning mavjudligi. Overdraftning asosiy afzalliklari va kamchiliklari rasmda ko'rsatilgan. 2.

Qayta tiklanadigan kredit liniyasi (bundan buyon matnda RCFL deb yuritiladi). Bu qarz chegarasi bo'lgan kredit liniyasi - bank mavjud limitni ochadi, uning doirasida siz kreditni muntazam ravishda jalb qilishingiz va to'lashingiz mumkin. Bunday holda, bir martalik qarz belgilangan chegaradan - chegara miqdoridan oshmasligi kerak. Aylanma mablag'larni to'ldirish va to'lovlarni sinxronlashtirish uchun VKLni jalb qilish qulay

Guruch. 1. Imtiyozli kredit dasturlari turlari (muallif tomonidan tuzilgan)

Ilmiy va amaliy jurnal. ISSN 2618-6780. Overdraft kreditlashning afzalliklari va kamchiliklari (muallif tomonidan tuzilgan) aktivlarning aylanish davri bilan yechim - xarajatlar daromadga aylanadigan vaqt.

ON sizga foizlarni tejash imkonini beradi. Daromad olinganda, u kreditni to'lash uchun ishlatilishi mumkin va agar zarurat tug'ilsa, kredit yana olinishi mumkin, chunki chiziq yangilanishi mumkin.

Qayta tiklanmaydigan kredit liniyasi (keyingi o'rinlarda NCL deb yuritiladi). Emissiya limiti bilan kredit liniyasi. Bu bosqichma-bosqich chegirma bilan muntazam kredit. Agar shartnoma bo'yicha maksimal miqdor tanlangan bo'lsa, keyingi chiqarish mumkin emas. To'lov jadvalga muvofiq bosqichma-bosqich yoki muddat oxirida bir martalik to'lovda amalga oshiriladi. Ushbu kredit biznesning uzoq moliyaviy tsikli yoki investitsiya krediti uchun qulaydir.

Doimiy kredit. Kredit bir marta to'liq beriladi va jadvalga muvofiq yoki muddat oxirida to'lanadi. Uni ma'lum bir to'lov muddati bilan aniq bir martalik xarajatlar uchun olish yanada oqilona.

Kichik mulkchilik shakllari uchun bunday to'lov shakllari uchun kreditlar 100 000 rubl miqdorida beriladi. Shartnoma muddati har qanday bo'lishi mumkin, ammo imtiyozli dastur maksimal besh yil davomida amal qiladi. Shuningdek, unda ishtirok etish uchun tadbirkor o'z mablag'larini loyihaga quyidagi miqdorda investitsiya qilishi kerak:

□□ maxsus dasturlar doirasida asosiy vositalarni sotib olish uchun berilgan kreditlar uchun 10–20%; □□ 20% ssudalar uchun, ularni to'lash

moliyalashtiriladigan loyihani ishga tushirish natijasida olingan foydadan hisobga olinadi;

□□ cheklovlarsiz – boshqa investitsiya loyihalari uchun.

Kichik biznes uchun kreditdan foydalanganlik uchun foiz stavkalari yiliga 11-11,8 foiz miqdorida belgilandi.

Qoidaga ko'ra, davlat hamkor banklar tarmog'i orqali kichik biznesni imtiyozli kreditlash dasturlarini amalga oshiradi.

foiz stavkasining qaysi qismi byudjetdan subsidiyalangan xandaq.

Ba'zi hollarda tadbirkorlar loyihalarni amalga oshirish uchun o'n millionlab rubl miqdorida keng ko'lamli moliyalashtirishni talab qilmaydi. 100 000 dan 3 000 000 rublgacha olishni istaganlar uchun muqobil. 2018 yilda kichik biznesni qo'llab-quvvatlashning yana bir shakli mikrokreditlar berish bo'lishi mumkin.

Kredit yillik 10% stavkada uch oydan uch yilgacha muddatga beriladi. Bunday moliyalashtirishning maqsadli maqsadi quyidagilarni o'z ichiga oladi

ADABIYOTLAR ROYXATI :

1. Kichik biznesni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash turlari va dasturlari. URL: <http://posobie-help.ru/subsidii/business/> URL: <http://posobie-help.ru/subsidii/business/>
1. Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash turlari va dasturlari business/programmy-gosudarstvennoj-podderzhki.html.
2. Kichik va o'rta biznesni rivojlantirish bo'yicha Davlat kengashi yig'ilishi. URL: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/49214>.
3. kichik biznesni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash to'g'risida: 14.06.1995 yildagi 88-FZ-sonli Federal qonuni (12.05.1995 yilda Davlat Dumasi tomonidan qabul qilingan).
4. 2024 yilgacha bo'lgan davrda rivojlanishining milliy maqsadlari va strategik vazifalari to'g'risida 07.05.2018 yildagi 204-son Farmoni (19.07.2018 yildagi № 204-son qarori bilan o'zgartirilgan).
5. kichik va o'rta biznesni rivojlantirish to'g'risida: 24.07.2007 yildagi 209-FZ-sonli qonuni (Davlat Dumasi tomonidan 06.07.2007 yilda qabul qilingan, tomonidan 2008 yil 11 iyulda tasdiqlangan). dasturlar-of-gosudarstvennoj-podderzhki.html.
2. Kichik va o'rta biznesni rivojlantirish masalalari bo'yicha Davlat kengashi yig'ilishi [Davlat yig'ilishi Kichik va o'rta biznesni rivojlantirish bo'yicha kengash]. URL: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/49214>.
3. kichik biznesni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash to'g'risida: 1995 yil 14 iyundagi 88-FZ-sonli qaror